Zesde Jaer. Nr 14. Zaterdag, 9 April 1859.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER verschynt eens per week, 's zaterdags.
Men schryft in te Tongeren by de We J.-P. Collée, boekdrukker en uitgever van dit blad, groote markt, n° 20, en by alle postdirecteurs.
Alle toezending van brieven, annoncen, geld, enz, moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement vooraf betaelbaer is bepaeld op 5 fr. per jaer.
» » » 3 fr. per half jaer.
Een blad afzonderlyk . . . . . 20 centimen.
De aenkondigingen, per drukregel. . . . 15 »
De reklamen » . . . . 25 »

By het zenden van aenkondigingen is eenieder verzocht duidelyk uit de drukken of dezelve in den POSTRYDER alleen, of wel ook in het fransch blad, le COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgenomen worden. Deze laetste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren gegeven genieten voordeeliger conditiën.

TONGEREN, DEN 9 APRIL.

Het Kongres.

Europa verwacht met ongeduld de byeenkomst van het Kongres. Zal het byeenkomen? En indien het byeenkomt, welke ernstige en duerzame uitwerksels zal het hebben? Welke ernstige en duerzame uitslagen heeft het Kongres van Parys gehad, na de inneming van Sebastopol en de vernedering van Rusland?

Het heeft voor de souvereinen, hunne erfgenamen en hunne opvolgers, eenen eeuwigen en onverbrekelyken vrede uitgeroepen.

Het heeft, voor de donauwsche Prinsdommen, een reglement vastgesteld, 't welk men niet lang gewacht heeft te overtreden, en voor de scheepsvaert op den Donauw, schikkingen die iedereen uitlegt op zyne mode.

Het heeft het opperleenregt van Turkyë over Servië behouden, en Servië heeft welhaest eene omwenteling gemaekt.

Het heeft de regten der kristenen in Turkyë herkend en gewaerborgd, en de kristenen van Turkyë blyven door de muzulmannen aenzien worden als honden, en zyn slechter behandeld dan te voren.

En dat noemde het Kongres de kwestie van den Oosten regelen!

En nogthans, er ontbrak aen die vergadering niets om tot een bestendig resultaet te geraken: zy kwam byeen na eenen bloedigen en kostelyken — alhoewel korten oorlog; de hoogmoed van den Rus was vernederd; de eere der strydende mogendheden was voldaen, en de wreedste vyanden, onder menschen van hert, geven elkander de hand na den stryd. Maer een kongres vóór den vrede, — een kongres van lieden die maer verlangen om elkander op het lyf te vallen en alreeds, in hunne arsenalen, het mes slypen voor het sakrificie, — een diergelyk kongres gelykt veel aen eene foppery.

Indien het waer is, dat Frankryk nog niet geheel en gansch gereed is voor den stryd, en maer wil te velde trekken, na het inoogsten van het hooi, men moet bekennen dat het zeer behendiglyk zyne voorwendsels weet aen den dag te leggen.

Raedgevingen aen de landbouwers voor de maend april.

De planting der aerdappels, zegt de *Landb. Almanak*, moet in de eerste helft van april bespoedigd worden; zoo niet stelt men zich meer aen de kansen van ziekte der aerdappelen bloot.

Het is in april dat men de vroege gerst maeit, die dienen moet tot het eerste groen voeder voor de beesten, wier maeg vermoeid is door eene al te uitsluitelyke en langdurige verbruiking van droog voeder. De landbouwers, die, uit vrees voor den onkost, in den herfst zonder mest vroege gerst hebben gezaeid, moeten dit in april beklagen, by het zien van den treurende wasdom dier graensoort, die, by middel van een weinig kunstmest in poeijer, ligtelyk tien of veertien dagen zoude vooruit geweest zyn. Niet alleenlyk is dat paer weken, hetwelk op de vroegtydigheid van den gerst zou kunnen gewonnen worden, hoogst belangryk voor de gezondheid der beesten, maer het heeft een nog grooter gewigt voor de oogsten die moeten volgen. Wordt de gerst maer by het einde van april gemaeid, dan is er geen tyd meer om ze, met zekerheid van gelukken, door eene aerdappelplanting te doen volgen; men kan dan op den bodem, door den vroegen gerst vrygelaten, niets anders meer winnen dan beetwortelen. Men kan echter dien bodem ook omploegen en een paer weken rust schenken, om denzelve, omtrent het midden van mei, met veertigdagige maïs te bezaeijen.

Als men, na de gerstmaeijing gewaer wordt dat het land met slekken bevuild is, zoo als het meermaels gebeurt, dan is er een voortreffelyk middel om er zich van te ontmaken, door de oppervlakte des velds alvorens de ploeging plaets gehad hebbe, met eene zware rol in harden steen, die de slekken verplettert te overrollen. Eene omploeging, die niet van de rolling zou voorafgegaen wezen, zou dezelfde uitkomst niet verschaffen; de slekken zouden in den grond gestoken, maer niet gedood zyn, en by het eerste schoon weder zouden zy nog talryker dan te voren te voorschyn komen.

De groote zaek der maend april is de grazing. De meeste landbouwers zyn haestig om hun vee naer de natuerlyke weiden te sturen, waer het gras reeds hoog opgewassen is, al ware het slechts om er niet meer te moeten mede bezig zyn. Voorwaer, niets is gemakkelyker dan zich van al zyne beesten te ontmaken, door deze aen zich zelven over te laten op eene goede weide, waer zy zich zelven spyzen. Maer ware het onderwys in onzen buiten meer verspreid, men zou nergens vee op de weide zien voor de inhaling van het hooi. Het is inderdaed de schadelykste doenwyze, aengezien men aldus voeder verspilt, hetwelk ten allen tyde in te geringe hoeveelheid voor handen is. Eens op de meerschen gestoken zynde, vertrapt het vee een deel van het voeder; het besmeurt een ander deel door zyne uitwerpselen, en naderhand verstoot de beest, het gras der gedeelten die door het zelve bevuild zyn. Of wel als zy eene zoo wat bittere plant proeven, onthouden zich de beesten van den ganschen hoop gras aen te raken, waerby zy zich bevindt. Op alle wyzen vloeit daeruit een aenzienlyk verlies voort van eene der kostbaerste voortbrengselen des akkerbouws. Wat een meersch opbrengt, waerop men dieren in volle vryheid laet grazen, kan enkelyk worden berekend naer het getal der dagen voedsel welke de dieren er vinden. In plaets van dit gebruik te volgen, houdt uwe beesten op stal, maeit het gras dagelyks en geeft het hun in den eetbak. Eenerzyds zult gy uwe beesten een grooter getal van ratioenen verschaffen; anderzyds zult gy al het voortgebragte mest winnen.

Het aenzienlyk voordeel in al de gedeelten van het gebruik, voortvloeijende uit de spyzing der dieren in den eetbak, op de te regt aengeprezene manier der *bestendige stal-inrigting*, zal ruimschoots de meerdere moeite en het meerder werk vergoeden dat daervan voortkomt.

Onze weiden zyn over het algemeen niet goed onderhouden: men verkeere niet in de dwaling dat eene meersch geen mest, geene ververscheing van krachten van noode hebben. Die dwaling zou duer betaeld worden! Begeert gy goed gras, mest goed uwe meerschen.

Omtrent het midden van meert is het gras der meerschen reeds hoog opgegroeid: en het is gemakkelyk tusschen de grassoorten het onkruid te onderscheiden, dat aen het hooi een bitteren of zuren smaek geeft, en dat de tanden en de maeg der beesten krenkt en het hooi, by deszelfs verkoop, een deel zyner weerde ontneemt. Op sommige meerschen onzer omstreken is dat onkruid tamelyk talryk. Als hetzelve uitschiet, zende men kinderen ter plaets, om het uit te roeijen. Dit werk is gemakkelyk, doordien de gewassen in de maend april nog niet sterk geworteld zyn.

Een der gewigtigste zaeijingen van de maend april is die der beetwortels. Men heeft gezegd dat de beeten den grond uitzuigen, dat zy dien uitnemend sterk vermoeijen: dat is eene dwaling. De beet is en blyft de beste der voederwortels. Indien gy daervoor uwe beesten te rade gingt en indien zy konden antwoorden, zy zouden u zeggen dat, onder alles wat zy te eten krygen, de beetwortel hun het meest behaegt, en zy zouden u verzoeken dien voort te teelen.

DE AFGEBRANDE HUTTEN.

Landlieden en vrouwen, met hunne kinderen, stonden vereenigd voor eenige hutten wier laetste overblyfsels door de vlammen verslonden wierden. Aen het geroep van wanhoop die eenige van hen lieten hooren, was het gemakkelyk te bermerken dat zy den ondergang van hunne eigene wooningen beweenden. De menspersoonen hielden nog, half gebroken, de eemers in de hand, getuigen van hunne vruchteloze poogingen om den brand te blusschen, en de vrouwen eenige natte en halfverbranden kleedingstukken die zy aen de vlammen hadden ontrukt. Het geheele gezelschap was samengesteld uit een twaelftal persoonen in vier groepen verdeeld, die ongetwyfeld vier huishoudens uitmaekten. Uit ieder van die groepen hoorde men scheldwoorden, bedreigingen, vergezeld van klagten. De huishoudens beschuldigden het eene het andere de oorzaek van den brand te zyn die hunne wooningen kwam te verslinden.

Door de wanhoop opgehitst, naderden de vier huisvaders den eene den andere en waren op het punt om voor de puinen van hunne vernielde hutten eene worsteling aen te vangen, toen een ouderling daer juist van pas toekwam om ze te weerhouden.

De grysaerd, die op het naburig kasteel was komen, woonen, had zich alreeds aen de vier huisgezinnen doen kennen door eenige goede diensten en wyze raedgevingen. Hy was een van die menschen die met den eersten oogslag behagen, en die men by een tweede bezoek reeds bemint. Zyne groote ondervinding had hem geleerd uit alles voordeel te trekken, en zeer geern was hy anderen behulpzaëm.

Hy stilde de gramschap der landslieden eerst door zachte en overtuigende redens, moedigde vrouwen aen met over hunne kinderen te spreken, deed hun verzamelen wat zy in den brand gered hadden, en geleidde ze alsdan tot zyn lusthof, waervan hy het eerste verdiep ter hunner beschikking stelde.

Allen waren zonder hulpmiddelen en wisten niet wat aenvangen. De schrynwerker Pier en de metser Kalk hadden eenige kans om in het naburig dorp werk te vinden, maer dan waren zy van de puinhoopen van hunne verslondene woonst verwyderd en moesten van de hoop afzien om ze weder op te bouwen; Leopold en Jan konden zoo als voorgaendelyk hunne akkers bewerken, maer waer eene schuilplaets gevonden voor hunne vrouwen en kinderen en voor hun zelven? De grondeigenaer deed hun een voorstel.

Indien de vier huisgezinnen op het lusthof bleven, konden de twee landbouwers hunne akkers bewerken en bezaeijen, de metser en de timmerman de verbrande wooningen weder herstellen. De eenigste moeijelykheid die er bestond, was om gedurende dit verloop hun het noodig brood te verschaffen. Hy stelde voor hun daertoe het noodig geld te verschieten, dat, by middel van daghuren door de vrouwen by hem en de naburige boeren te verdienen, moest worden terug gegeven; de moeder van Jan, de oude Martha was voldoende om gedurende de afwezigheid der anderen het huishouden te bezorgen.

De landslieden schenen niet al te zeer overtuigd, maer ziende dat het den eenigsten middel was die hun redding overbleef, namen zy hen aen.

Zy begonnen op den oogenblik het werk en zetteden het de volgende dagen moedig voort. Op het einde van de eerste week hadden de metser en de timmerman nauwelyks de puinhoopen uit den weg geruimd en de plaets schoon gemaekt alwaer zy hunne wooningen moesten opbouwen. Zekeren morgend dat de grondeigenaer op de plaets kwam, om den voortgang van het werk te zien, vond hy stouten Pier op eenen blok hout zitten, de armen gekruist en met een donker aengezigt in den grond kyken.

— Wel nu! zyt gy bezig met over de plaetsing uwer grondsteenen te denken? vroeg hy al lagchende.

De schrynwerker schudde het hoofd.

— Om de fondementen te delven, moet men eene spade hebben. antwoordde hy kortaf.

— Kan Leopold u de zyne niet leenen?

— Hy heeft die zelf noodig: eens dat de groef gemaekt zal zyn, moet men het metselwerk beginnen, en ik heb nooit iets anders als hout leeren kappen; van de steenen heb ik geene handeling.

— En of gy er nog handeling van had, onderbrak Kalk, die by gekomen was, gy zoudt toch uwen muer met drooge steenen alleen niet kunnen opmaken; en waer zullen wy moortel krygen?

— My dunkt, antwoordde de grondeigenaer dat ik op het stuk land van Jan een streep kleem gezien heb.

— Mynheer heeft goed gezien, zeide Kalk, maer wat aen den gebuer is, behoort ons niet toe.

— Indien wy het kochten, vervolgde den grondeigenaer.

— En als men geen geld heeft, hoe betaeld? deed stouten Pier opmerken.

— Met te werken, antwoordde de grondeigenaer. Daer zyn vier huizen te herbouwen; als gy de spade van Leopold en den kleem van Jan noodig hebt, hebben zy beiden uwe hyl en uw truweel noodig: vereenigt uwe middelen en voor den winter zyn de vier huizen opgebouwd.

De twee werklieden sloegen de oogen op malkanderen en